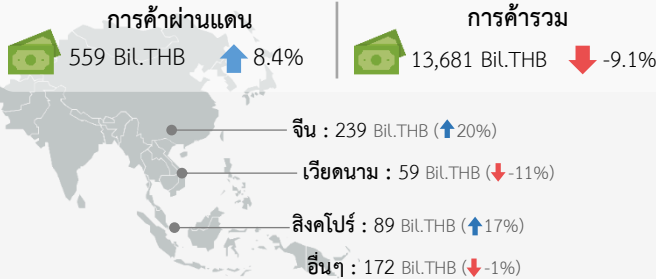

SPECIAL SCOOP การค้าผ่านแดน...ช่องทางส่งออกที่โตสวนกระแสการค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการค้าผ่านแดนไปตลาดปลายทางสำคัญในปี 2563

5 อันดับสินค้าส่งออกผ่านแดนสำคัญ

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

ภาพรวม : มูลค่าการค้าผ่านแดนขยายตัวแม้เผชิญ COVID-19

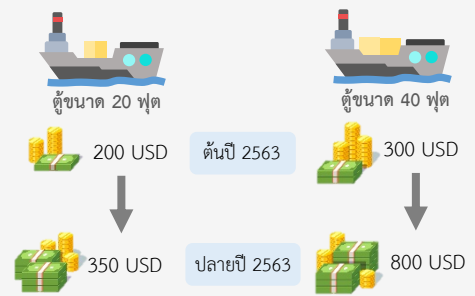
- มูลค่าการค้าผ่านแดนของไทยปี 2563 พุ่งขึ้นสู่ระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 559 พันล้านบาท เพิ่มขึ้น 8.4% เทียบกับปี 2562 สวนทางกับภาพรวมการค้าของไทยโดยรวมที่ลดลงถึง 9% และการค้าชายแดนที่ลดลง 8% แม้ต้องเผชิญความเข้มงวดและข้อจำกัดจากการปิดด่านการค้าชายแดนไปเกือบ 60 ด่านเพื่อป้องกันการระบาดของ COVID-19
- จีนเป็นประเทศคู่ค้าปลายทางสำคัญที่สุดในมิติของอัตราการขยายตัวและสัดส่วนตลาด สำหรับสินค้าส่งออกผ่านแดนที่เติบโตสูง คือ สินค้ากลุ่ม IT ซึ่งได้แรงหนุนจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นตามกระแสกิจกรรมทางเศรษฐกิจยุค New Normal

หมายเหตุ : การค้าผ่านแดน หมายถึง การส่งสินค้าออกผ่านพรมแดนประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดไทยไปยังประเทศที่สาม และการนำสินค้าจากประเทศที่สามผ่านพรมแดนประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดไทย ตามความตกลงด้านขนส่งระหว่างประเทศ โดยปัจจุบันมีการจำแนกข้อมูลรายประเทศเฉพาะประเทศจีน (ตอนใต้) เวียดนาม และสิงคโปร์ เท่านั้น

ปัญหาขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์...เกือหนุนการค้าผ่านแดน

การขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์จนมีผลให้ค่าระวางเรือปรับสูงขึ้นมากทั่วโลก ส่งผลให้การเลี่ยงเส้นทางเรือมาใช้การขนส่งสินค้าผ่านแดนมากขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนมูลค่าการค้าผ่านแดนต่อการค้ารวมระหว่างไทยกับจีนที่เพิ่มขึ้นจากราว 8% ในปี 2562 เป็น 10% ในปี 2563 ทั้งนี้ ปัญหาขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์เกิดจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะวิกฤต COVID-19 ที่ทำให้สายการบินเรือลดจำนวนเรือขนส่งตามการค้าโลกที่ชะลอตัว ตลอดจนการมีตู้คอนเทนเนอร์ติดค้างที่ทำเรือปลายทางในประเทศตลาดหลัก อาทิ สหรัฐฯ และ EU เนื่องจากมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากกว่าการส่งออก ประกอบกับมีการใช้มาตรการลดจำนวนพนักงานในท่าเรือ และแบ่งพนักงานทำ Work from Home เพื่อควบคุมการระบาดของ COVID-19 ทำให้การขนถ่ายสินค้าจากตู้คอนเทนเนอร์ใช้เวลานานกว่าปกติมาก จึงมีตู้คอนเทนเนอร์กลับสู่ตลาดน้อยลง

ค่าระวางเรือจากไทยไปจีนในปี 2563

หมายเหตุ : เป็นอัตราค่าระวางเรือจากไทยไปเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญของจีน
ที่มา : สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.)

อนาคตของไทยกับการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการค้าในภูมิภาค

การขนส่งสินค้าผ่านแดนทางบกคาดว่าจะเป็นที่นิยมมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากผู้ส่งออกบางส่วนมีประสบการณ์มากขึ้นในการขนส่งสินค้าผ่านแดนทางบกในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ เส้นทางรถไฟเชื่อม สปป.ลาว-จีน ซึ่งจะเริ่มเปิดให้บริการในช่วงปลายปี 2564 จะมีส่วนช่วยยกระดับการขนส่งผ่านแดนไปยังจีนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นทางเลือกใหม่ในการขนส่งสินค้า

การค้าผ่านแดนปี 2564 ยังมีโอกาสไปต่อจากเศรษฐกิจประเทศปลายทางที่ฟื้นตัวแข็งแกร่ง โดยเฉพาะจีน ซึ่งฟื้นตัวค่อนข้างเร็วตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของปี 2563 หลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 คลี่คลายลง นอกจากนี้ เศรษฐกิจคู่ค้าปลายทางอื่นๆ ทั้งเวียดนามและสิงคโปร์ ล้วนมีทิศทางฟื้นตัวแข็งแกร่ง ซึ่งจะส่งผลให้การค้าผ่านแดนของไทยมีทิศทางเป็นบวกต่อเนื่อง

สินค้าส่งออกของไทยหลายรายการได้ประโยชน์จากช่องทางทางการค้าผ่านแดน อาทิ สินค้าประเภทผัก-ผลไม้สด ซึ่งระยะเวลาในการขนส่งมีผลต่อคุณภาพผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้า IT เช่น อุปกรณ์และส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์และแผงวงจรไฟฟ้า ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตดีในภูมิภาค ล้วนสามารถกระจายมาใช้ช่องทางบกเพิ่มขึ้น เพื่อเลี่ยงต้นทุนค่าระวางเรือที่สูงขึ้น

ในระยะยาว การพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศในภูมิภาคจะเพิ่มศักยภาพของการขนส่งสินค้าผ่านแดนทางบก ซึ่งจะเป็นการยกระดับจุดแข็งด้านที่ตั้งของไทยและเพิ่มโอกาสก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคของไทย ทั้งนี้ โครงการสำคัญ อาทิ แผนพัฒนาท่าเรือบก (Dry Port) เส้นทางขนส่งจากไทยผ่าน สปป.ลาว ไปยังประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค และโครงการพัฒนาถนนเชื่อมต่อกับเมืองย่างกุ้งมายังอำเภอแม่สอด ซึ่งสามารถเลือกที่จะเชื่อมมากรุงเทพฯ หรือเชื่อมกับเส้นทาง East-West Economic Corridor (EWEC) ผ่าน สปป.ลาว ออกสู่ทะเลจีนใต้ที่เมืองดานังประเทศเวียดนาม

ประเด็นเด่นในแต่ละประเทศ

สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของเวียดนามเดือน ม.ค. 2564

หน่วย : พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

	ปี 2563 (ม.ค.-ธ.ค.)	Δ%	ม.ค. 2564	Δ%
มูลค่าการค้า	545.4	5.4	55.0	48.2
การส่งออก	282.7	7.0	28.5	55.1
การนำเข้า	262.7	3.7	26.5	41.3

สินค้าส่งออกสำคัญ (ม.ค. 2564)			Δ%	สินค้านำเข้าสำคัญ (ม.ค. 2564)			Δ%
1		โทรศัพท์และส่วนประกอบ	↑ 125.8	1		ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์	↑ 33.7
2		ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์	↑ 46.2	2		เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	↑ 39.6
3		เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	↑ 119.0	3		โทรศัพท์และส่วนประกอบ	↑ 101.0
4		สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	↑ 5.7	4		ผ้าผืน	↑ 28.0
5		รองเท้า	↑ 31.2	5		พลาสติก	↑ 74.4

ที่มา : Vietnam Customs

การค้าระหว่างประเทศของเวียดนามขยายตัวอย่างร้อนแรงตั้งแต่เริ่มต้นปี 2564 ท่ามกลางสถานการณ์ COVID-19 ทั่วโลกที่ยังมีความไม่แน่นอน โดยมูลค่าส่งออกเดือน ม.ค. 64 ขยายตัวถึง 55.1% เทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ขณะที่มูลค่านำเข้าขยายตัว 41.3% ทั้งนี้ การส่งออกและการนำเข้าของเวียดนามที่ขยายตัวอย่างโดดเด่นมีข้อสังเกตที่น่าสนใจ ดังนี้

- มูลค่าส่งออกขยายตัวสูงส่วนหนึ่งเป็นผลจากฐานการส่งออกในปีก่อนหน้าที่อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากช่วงวันหยุดยาวในเทศกาล Tet (เทศกาลปีใหม่ของเวียดนาม) ในปี 2563 ตรงกับช่วงเดือน ม.ค. ทำให้กิจกรรมการค้าระหว่างประเทศของเวียดนามในช่วงเวลาดังกล่าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ในปี 2564 เทศกาล Tet ตรงกับช่วงเดือน ก.พ.
- การส่งออกไปสหรัฐฯ ในเดือน ม.ค. 2564 ขยายตัวถึง 71.7% แม้สหรัฐฯ ขึ้นบัญชีเวียดนามในฐานะประเทศที่ปิดเป็นค่าเงิน โดยสหรัฐฯ ยังคงเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของเวียดนาม
- FDI ที่หลังไหลเข้าเวียดนามเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญของภาคส่งออกเวียดนาม โดยปัจจุบันการส่งออกจากบริษัทต่างชาติคิดเป็นสัดส่วนราว 3 ใน 4 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของเวียดนาม

โอกาสของผู้ประกอบการไทย : ในด้านการค้าเป็นโอกาสในการป้อนสินค้าที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตเดียวกันกับเวียดนามเพื่อรองรับภาคการผลิตสำคัญ เช่น ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักร รวมถึงวัสดุก่อสร้าง ส่วนในด้านการลงทุนถือเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการเข้าไปเติมเต็มห่วงโซ่การผลิตของเวียดนามด้วยการลงทุนในธุรกิจสนับสนุน อาทิ ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปและเครื่องดื่มของเวียดนาม หรือแม้แต่การลงทุนตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าอาหารซึ่งเป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพเพื่อใช้ประโยชน์จากการที่เวียดนามมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย

หมายเหตุ : ปัจจุบันเวียดนามเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 4 ของไทย ขณะที่ไทยเป็นนักลงทุนรายใหญ่อันดับ 9 ในเวียดนาม มีโครงการลงทุนทั้งสิ้น 605 โครงการ ด้วยมูลค่าเงินลงทุนจดทะเบียนรวม 12.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในเดือน ม.ค. 2564 การลงทุนของไทยในเวียดนามมี 1 โครงการใหม่ ด้วยเงินทุนจดทะเบียน 6.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ความเคลื่อนไหวสำคัญในแต่ละประเทศ

Cambodia

- ภาคก่อสร้างของกัมพูชาปี 2563 หดตัว 3% เนื่องจากวิกฤต COVID-19 ส่งผลให้การลงทุนจากต่างประเทศ และการลงทุนในประเทศชะลอตัว รวมทั้งส่งผลต่อเนื่องให้มูลค่านำเข้าวัสดุก่อสร้างลดลงราว 11%
- State Secretariat of Civil Aviation ของกัมพูชารายงานว่าโครงการลงทุนก่อสร้างสนามบินนานาชาติใน จ.เกาะกง ถูกเลื่อนออกไปก่อนจนกว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จะคลี่คลายลง ทั้งนี้ สนามบินดังกล่าวเป็นการร่วมทุนระหว่างกลุ่ม Ly Yong Phat ของกัมพูชา กับ Bangkok Airways ของไทย ด้วยมูลค่าการลงทุนราว 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

Laos

- รัฐบาล สปป.ลาว และรัฐบาลเวียดนาม ตกลงยกระดับสถานะด่านข้ามพรมแดน Dakta-ok-Nam Giang ขึ้นเป็นด่านข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการขนส่งสินค้าและการเดินทาง โดยจะมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 24 มี.ค. 2564
- การไฟฟ้า สปป.ลาว (EDL) ยื่นหนังสือต่อผู้ผลิตไฟฟ้าใน สปป.ลาว เพื่อขอแก้ไขสัญญาการจ่ายเงินค่าไฟฟ้า ดังนี้ (1) ขอชะลอการจ่ายค่าไฟฟ้าออกไปจนกว่าการปรับโครงสร้างหนี้แล้วเสร็จ (2) ขอชำระค่าไฟฟ้า ด้วยสกุลเงินกิบแทนดอลลาร์สหรัฐ (3) ในระยะยาว EDL ขอลดผลตอบแทนด้านการลงทุนเหลือเพียง 8% และขอลดค่า Take-or-Pay จากการไม่สามารถรับซื้อไฟฟ้าตามสัญญาได้ และ (4) ขอเปลี่ยนแปลงราคาไฟฟ้าตลอดสัญญาจากเดิมที่จะรับซื้อราคาสูงในช่วงแรกเป็นรับซื้อในราคาต่ำลง

Myanmar

- ธนาคารโลกระงับการเบิกเงินกู้ของรัฐบาลทหารเมียนมา และอาจขอให้มีการส่งคืนเงินที่เบิกไปแล้วแต่ยังไม่มีความจำเป็นในการใช้เงิน สำหรับโครงการที่ดำเนินการแล้ว ธนาคารโลกจะจ่ายเงินตรงไปยังผู้รับเหมาที่ปรึกษา หรือคู่สัญญา โดยไม่ผ่านรัฐบาลเมียนมาเหมือนที่เคยปฏิบัติมา
- ปัจจุบันชาติตะวันตกที่ออกมาประกาศใช้มาตรการลงโทษแบบจำกัด (Limited Sanction) กับเมียนมา ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร แคนาดา และนิวซีแลนด์ โดยเน้นไปที่บุคลากรในกองทัพเมียนมาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรัฐประหาร

Vietnam

- ธนาคารกลางเวียดนาม (SBV) ประกาศลดความถี่ในการเข้าแทรกแซงตลาดเงินตราต่างประเทศเพื่อให้ค่าเงินต้องปรับตัวตามกลไกตลาด โดยลดความถี่ในการเข้าแทรกแซงเหลือสัปดาห์ละครั้งตั้งแต่วันที่ 17 ก.พ. 2564 จากเดิมที่ดำเนินการเป็นรายวัน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวมีขึ้นหลังจากสหรัฐฯ ขึ้นบัญชีเวียดนามในฐานะประเทศที่บิดเบือนค่าเงินเพื่อหวังผลทางการค้าเมื่อเดือน ธ.ค. 2563
- บริษัท เอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน) หรือ SCGP รุกขยายธุรกิจในเวียดนาม ล่าสุดเข้าซื้อหุ้น 70% ของบริษัท Duy Tan Plastics Manufacturing Corporation ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบคงรูปชั้นนำในเวียดนาม โดยก่อนหน้านี้ SCGP ได้ควมรวมกิจการกับ Bien Hoa Packaging JSC ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษ และกล่องลามิเนตชั้นนำของเวียดนาม เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ในหลากหลายอุตสาหกรรม
- บริษัท LG Display ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ LG Electronics ของเกาหลีใต้ ขยายการลงทุนในเวียดนาม เพิ่มอีก 750 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีแผนขยายการผลิตหน้าจอโทรทัศน์แบบ OLED ในโรงงานของบริษัทที่ตั้งอยู่ในจังหวัด Hai Phong ซึ่งคาดว่าโครงการดังกล่าวจะแล้วเสร็จภายในเดือน พ.ค. 2564

India

- ธนาคารกลางอินเดีย (RBI) คาดว่าหนี้เสียของภาคธนาคารในช่วงสิ้นไตรมาส 2 ปีงบประมาณ 2564/65 (ณ เดือน ก.ย. 2564) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็น 13.5% ของสินเชื่อคงค้างทั้งหมด หลังจากมาตรการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤต COVID-19 ของ RBI จะสิ้นสุดลงในเดือน มี.ค. 2564
- เศรษฐกิจอินเดียไตรมาส 3 ปีงบประมาณ 2563/64 (ต.ค.-ธ.ค.) กลับมาขยายตัวอีกครั้งที่ 0.4% (y-o-y) หลังจากเศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะถดถอยทางเทคนิคไปในไตรมาสก่อนหน้า

OUTLOOK INDICATORS

Economic Indicators

	กัมพูชา	สปป.ลาว	เมียนมา	เวียดนาม	อินเดีย	ไทย
GDP* (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	26.3	18.7	70.9	340.6	2,592.6	509.2
GDP per capita* (ดอลลาร์สหรัฐ)	1,571.9	2,567.0	1,332.6	3,497.5	1,876.5	7,295.1
Real GDP growth* (%)	-2.7	0.2	2.0	1.6	-10.3	-7.1
ดุลบัญชีเดินสะพัด* (% GDP)	-25.4	-8.7	-3.5	1.2	0.3	4.2
อัตราเงินเฟ้อ* (%)	2.5	6.5	6.1	3.8	4.9	-0.4
อัตราการว่างงาน* (%)	n.a.	n.a.	n.a.	3.3	n.a.	1.0
ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	16.9	0.5	6.4	77.7	449.1	251.1
หนี้ต่างประเทศ (% GDP)	28.3	84.9	23.5	29.1	19.2	30.8
การค้ากับไทย (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)						
มูลค่าส่งออกของไทย	7,236.1	6,335.1	6,593.3	16,618.6	9,774.1	-
มูลค่านำเข้าของไทย	6,088.6	3,359.9	3,797.9	11,163.8	5,489.8	-
ดุลการค้า	1,147.5	2,975.2	2,795.4	5,454.8	4,284.3	-
การค้ากับไทย (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	4,941.1	384.7	1,002.5	5,709.0	1,205.5	-

หมายเหตุ : เป็นข้อมูลคาดการณ์เศรษฐกิจปี 2563 ยกเว้นข้อมูลการค้ากับไทยเป็นข้อมูลปี 2563

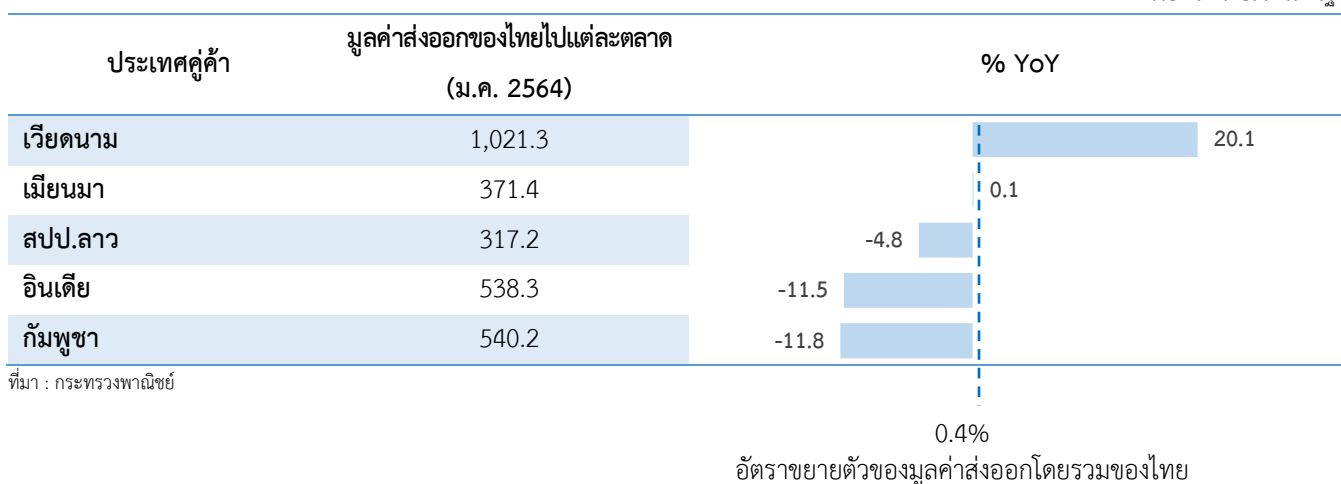
* ข้อมูลที่มีการปรับปรุงในเดือนตุลาคม 2563

ที่มา : EIU, IMF, World Bank และกระทรวงพาณิชย์ไทย

Export Monitoring

การส่งออกของไทยไปตลาดเวียดนามขยายตัวถึง 20% ในเดือน ม.ค. 2564 สอดคล้องกับมูลค่านำเข้าโดยรวมของเวียดนามที่เพิ่มขึ้นมาก ขณะที่การส่งออกไปเมียนมากลับมาเป็นบวกได้เล็กน้อยหลังจากที่ติดลบต่อเนื่องมา 10 เดือน อย่างไรก็ตาม ยังต้องจับตาการส่งออกไปเมียนมาในเดือน ก.พ. ที่อาจชะลอลงจากผลกระทบของเหตุการณ์รัฐประหาร สำหรับการส่งออกไปตลาดอินเดียยังเผชิญความผันผวน โดยมูลค่าส่งออกกลับมาติดลบ 11.5% เทียบกับที่ขยายตัว 14.5% ในเดือน ธ.ค. 2563

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์